

Тетяна Журавель,
Вікторія Зюзь,
м. Дніпро, Україна

УДК 37.013.8

ФОРМИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО СТИМУЛЮЮТЬ ІНТЕРЕС УЧНІВ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Медицинский лицей «Днипро», который работает с отобранными на конкурсной основе одаренными детьми со всей Днепропетровской области, планирует учебно-воспитательный процесс с учетом сегодняшних реалий. Экономические изменения в обществе, реформирование образовательной и медицинской отраслей, ориентация на страховую медицину делают актуальным поиск форм для эффективного внедрения финансовой грамотности среди будущих медиков.

Ключевые слова: финансовая грамотность, экономический аспект профильного медицинского образования, результативные формы для реализации.

Medical Lyceum "Dnipro", which works with selected by competition gifted children from all over the Dnipropetrovsk region, planning the educational process with the realities of today. Economic changes in society, the reform of the education and health sectors, the focus on health insurance to make the actual search forms for the effective implementation of financial literacy among future physicians.

Key words: financial literacy, the economic aspect of the profile of medical education, effective form for implementation.

На сучасному етапі необхідно усвідомлювати, що вимоги на ринку праці, які висуваються до випускників навчальних закладів надзвичайно високі. Вони повинні швидко реагувати на обставини, що змінюються, мати економічні та правові основи знань, щоб планувати етапи досягнення мети чи кінцевого результату власної діяльності тощо. Таким чином, більше уваги приділяють проблематиці підвищення фінансової грамотності населення, щоб допомогти громадянам в управлінні особистими фінансами та інформування про ті чи інші продукти/продукцію та послуги. Результати проведених досліджень з оцінювання фінансової грамотності демонструють, що населення України має помірний рівень фінансових знань, а саме:

- має лише базові знання та навички з фінансової грамотності;
- користується лише простими послугами, переважно платежами;
- не почувається комфортно щодо фінансових послуг та їхніх провайдерів;
- не почувається захищеним у випадку суперечок з фінансовою установою;
- не знає, як діяти у випадку виникнення проблем з фінансовою установою;
- не цікавиться фінансовими новинами;
- у питаннях фінансів довіряє родичам та знайомим;
- не аналізує можливості сімейного бюджету [5].

Прискорений розвиток процесу підвищення фінансової грамотності населення є закономірним, оскільки необхідний її рівень сприяє підвищенню рівня життя громадян, розвитку економіки та зростанню суспільного добробуту. Фінансової освіти потребують всі категорії громадян. Учням вона надає уявлення про цінність грошей, закладає фундамент для подальшого розвитку навичок планування бюджету та накопичень. Молоді фінансова грамотність може допомогти у розв'язанні проблем фінансування освіти або вирішення житлової проблеми через фінансове планування, залучення та ефективного управління кредитними ресурсами. Дорослому населенню фінансова грамотність необхідна для управління власними фінансами, оптимізації співвідношення накопичення-споживання, оцінювання ризиків та прийняття

правильних і зважених рішень під час інвестування накопичень, використання різних фінансових продуктів та послуг для планування пенсійного забезпечення.

Дніпропетровський обласний медичний ліцей-інтернат «Дніпро» – єдиний в області медичний ліцей для профільного поглибленого навчання відібраних за конкурсом обдарованих учнів з міст та сіл області. Медичний ліцей працює в системі безперервної профільної освіти медичної академії, а також має статус спеціалізованої школи-інтернату для поглибленої підготовки дітей у галузі природничих наук. Медичний ліцей «Дніпро» – це експериментальний навчальний заклад Всеукраїнського рівня, який активно працює над визначенням чинників, що можуть стимулювати, ефективно впливати, створювати сприятливі умови для виховання і навчання обдарованих учнів. Чимало учнів замислюється про доросле життя і про важливість етапу обрання бажаної професії та реалізації власних планів і мрій. Для цього важливо досягти фінансової незалежності і вміти грамотно поводитися з грошима. Першочергово потребу в навичках фінансової грамотності відчують учні медичного ліцею, які проживають у гуртожитку, окремо від батьків, оскільки мають самостійно розпоряджатися кишеньковими грошима, планувати власний бюджет.

Медичний ліцей «Дніпро» працює в системі безперервної медичної освіти і здійснює ліцензовану професійну підготовку учнів за спеціальністю «Молодша медична сестра з догляду за хворими». Дорожньою картою реформування медичної галузі передбачено підвищення ефективності функціонування системи охорони здоров'я шляхом сприяння розвитку приватного сектору медичних послуг, залучення його до виконання державних замовлень на конкурсній основі. Це має створити належні умови для розвитку конкуренції та сприяти більш ефективному використанню ресурсів галузі [7]. Основними конкурентними перевагами приватних медичних установ України є: більш високий рівень та комплексний підхід до обслуговування клієнтів, орієнтація на його потреби, сучасна технічна база, можливість постійного підвищення кваліфікації персоналу [2]. Актуальним постає питання присутності на медичному ринку фахівців з економічних та фінансових питань. Якщо медичними працівниками Україна є відносно забезпечена, то ситуація медицини з професіональним фінансовим плануванням, окрім наявності декількох страхових компаній, протилежна. Надання учням медичного ліцею основ фінансової грамотності сприятиме розумінню реформування медичної галузі в Україні.

Плани переходу на страхову медицину роблять цей напрям актуальним для молоді. Пріоритетними напрямками створення цілісної системи фінансової освіти є:

- розроблення психологічно обґрунтованих навчальних програм інтегрованої освіти для учнів навчальних закладів;
- поширення практики інтеграції фінансових елементів у навчальні програми з різних предметів;
- напрацювання факультативних фінансових програм для учнів;
- упровадження курсу «Фінансова грамотність» з урахуванням особливостей переходу до профільного навчання.

Відповідно до типового навчального плану підготовки за професією «Молодша медична сестра з догляду за хворими», передбачено 7 навчальних годин з предмету «Основи галузевої економіки та підприємництва». Відповідно до загальнопрофесійних вимог ліцеїст повинен *знати* основи ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства. У межах спецкурсу розглядають такі теми: «Предмет і роль курсу “Основи галузевої економіки і підприємництва”», «Науково-технічний прогрес і економічне зростання в галузі», «Організація виробництва на підприємствах промисловості», «Підприємство як суб'єкт господарювання», «Кадри підприємства», «Продуктивність праці», «Організація і оплата праці» [1]. До загальних цілей, що реалізує медичний ліцей «Дніпро» для забезпечення фінансової грамотності, належать:

- засвоєння фундаментальних знань про фінансове життя суспільства, (основних економічних категорій, законів, закономірностей, тенденцій);

- формування світогляду цивілізованої людини, яка визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо;
- сприяння розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини, як споживача фінансових послуг, платника податків;
- підтримка інтересу до вивчення предметів економічного спрямування;
- формування фінансової культури [6].

До того ж, в межах навчальної програми курсу алгебри в 9 класі учні вивчають банківські відсотки. *Тема 3. «Елементи прикладної математики»* містить відсоткові розрахунки і формули складних відсотків [4]. У місті Дніпро регулярно проводять правові турніри за участю учнів академічних ліцеїв, що викликає в них значний інтерес. Хімічні турніри, літня хіміко-біологічна школа (вшосте стартувала у 2015–2016 навчальному році) розвивають інтерес не лише до предметів природничого профілю. Вони водночас постають інноваційними формами навчання, що запроваджують, а також питання фінансової грамотності.

Отже, для досягнення ефективних форм і стабільного інтересу учнів до фінансової грамотності більш результативними є форми моделювання реальних обставин, що потребують від учнів конкретних та швидких рішень, а впровадження лекцій, спецкурсів створює для цього теоретичне підґрунтя. Такий багатопрофільний варіант здатний сформувати конкурентоспроможного випускника профільного навчального закладу.

Використані літературні джерела

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти ДСПТО 5132.Q.86.10-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//profstandart.org.ua](http://profstandart.org.ua). – Назва з екрана.
2. Приватна медицина в Україні [Електронний ресурс] / К. М. Ікрамова, К. П. Соловей. – Режим доступу: kul-studio.narod.ru/120.doc. – Назва з екрана.
3. *Куріш Н. К.* Методичні рекомендації щодо викладання курсу за вибором «Фінансова грамотність» у 2015/2016 навчальному році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ippobuk.cv.ua/images/metod_rekom_fin_gram.doc. – Назва з екрана.
4. Навчальні програми для 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//http://mon.gov.ua](http://mon.gov.ua). – Назва з екрана.
5. Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітніх навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації України на 2012–2019 роки [Електронний ресурс] : Наказ МОН, молоді та спорту України від 19 лип. 2012 р. № 828. – Режим доступу: [//zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8245/8246/483421/](http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8245/8246/483421/). – Назва з екрана.
6. Фінансова грамотність (10 клас) [Електронний ресурс] : Програма для загальноосвітніх навчальних закладів за вибором. – Режим доступу: finrep.kiev.ua/download/finlit_program.pdf. – Назва з екрана.
7. *Устїнов О. В.* Національний проект «Здорова нація» – дорожня карта реформування медичної галузі [Електронний ресурс] / О. В. Устїнов // Український медичний часопис. – 2010. – № 5 (вересень). – Режим доступу: [//http://www.umj.com.ua/article/5842/nacionalnij-proekt-zdorova-naciya-dorozhnya-karta-reformuvannya-medichnoi-galuzi?lang=ua](http://www.umj.com.ua/article/5842/nacionalnij-proekt-zdorova-naciya-dorozhnya-karta-reformuvannya-medichnoi-galuzi?lang=ua). – Назва з екрана.

Bibliography

1. Derzhavnyi standart profesiino-tekhnichnoi osvity DSPTO 5132.Q.86.10-2015 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: [//profstandart.org.ua](http://profstandart.org.ua). – Nazva z ekrana.
2. Pryvatna medytsyna v Ukraini [Elektronnyi resurs] / K. M. Ikramova, K. P. Solovei. – Rezhym dostupu: kul-studio.narod.ru/120.doc. – Nazva z ekrana.
3. *Kurysh N. K.* Metodychni rekomendatsii shchodo vykladannia kursu za vyborom «Finsanova hramotnist» u 2015/2016 navchalnomu rotsi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: ippobuk.cv.ua/images/metod_rekom_fin_hram.doc. – Nazva z ekrana.

4. Navchalni prohramy dlia 5–9 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: [//http://mon.gov.ua](http://mon.gov.ua). – Nazva z ekrana.

5. Pro provedennia doslidno-eksperymentalnoi roboty na bazi zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv ta vyshchykh navchalnykh zakladiv I–II rivniv akredytatsii Ukrainy na 2012–2019 roky [Elektronnyi resurs] : Nakaz MON, molodi ta sportu Ukrainy vid 19 lyp. 2012 r. № 828. – Rezhym dostupu: [//zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8245/8246/483421/](http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8245/8246/483421/). – Nazva z ekrana.

6. Finansova hramotnist (10 klas) [Elektronnyi resurs] : Prohrama dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv za vyborom. – Rezhym dostupu: [finrep.kiev.ua / download / finlit_program.pdf](http://finrep.kiev.ua/download/finlit_program.pdf). – Nazva z ekrana.

7. Ustinov O. V. Natsionalnyi proekt «Zdorova natsiia» – dorozhnia karta reformuvannia medychnoi haluzi [Elektronnyi resurs] / O. V. Ustinov // Ukrainskyi medychnyi chasopys. – 2010. – № 5 (veresen). – Rezhym dostupu: [//http://www.umj.com.ua/article/5842/nacionalnij-proekt-zdorova-naciya-dorozhnyakarta-reformuvannya-medichnoi-galuzi?lang=ua](http://www.umj.com.ua/article/5842/nacionalnij-proekt-zdorova-naciya-dorozhnyakarta-reformuvannya-medichnoi-galuzi?lang=ua). – Nazva z ekrana.

Валентина Дем'яненко,

Наталія Поліхун,

м. Київ, Україна

УДК 374.1:373.5.016:004

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДИ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Рассмотрены проблемы активизации исследовательской деятельности учащейся молодежи. Описаны подходы и средства формирования системы ценностных ориентаций учащейся молодежи, а также возможности для создания условий педагогического воздействия на саморазвитие и самореализацию в будущей профессиональной деятельности, формирования исследовательских, предметных и общекультурных компетентностей учащихся.

Ключевые слова: творчество, учебно-воспитательный процесс, активизация исследовательской деятельности учащейся молодежи, активность учащихся.

The problems intensify research students are considered in the article. Describe: the approaches and means of forming the system of value orientations of students; creating conditions for pedagogical influence on self-development and self-realization in future careers, forming research, subject and general competencies young man.

Key words: creative, educational process, the intensification of student's research activity, students active.

З глобальними аспектами нових стратегій розвитку суспільства пов'язують важливі питання. Яку систему освіти потрібно мати в Україні, щоб бути співмірними сучасному динамічному світу? Тут виникають певні проблеми. Наприклад, зміна шкали престижності професій у нашій державі. У більшості розвинених країн світу будь-який вид соціально корисної діяльності, що приносить прибуток, сприймають як цінність. Однак, коли мірилом соціального престижу стають гроші та влада (як в нашій країні), то ціннісний статус певних видів діяльності, що є ключовими в постіндустріальному розвитку цивілізації, різко знижується. Так, малопривабливими стали професії науково-педагогічного працівника і вчителя. Отже, сформувались небезпечні передумови втрати високого інтелектуального потенціалу українського суспільства. Тому основоположним є співвідношення цілей та ціннісних орієнтацій освіти [6].

Сучасна освіта орієнтована на людину, яка зумовлює зміну авторитарної моделі навчання на особистісно зорієнтовану та гуманістичну [5]. Формується нова модель освіти і виховання молодшої людини, її підготовки до успішної самореалізації в інформаційному суспільстві. У цьому контексті особливу увагу приділяють меті та змісту такої підготовки.